

Cap a l'Irlanda Unida?

written by John Molyneux | 26 d'abril de 2018

La partició d'Irlanda entre Irlanda del Nord i l'Estat Lliure irlandès, més tard la República d'Irlanda, data del maig de 1921, després de la Guerra d'Independència de 1919-21. Va ser imposada a Irlanda per l'Estat imperial britànic amb l'ajut de l'ala més conservadora del nacionalisme irlandès, dirigit per l'Arthur Griffiths i Michael Collins. El propòsit de la partició era retenir sota control britànic la regió d'Irlanda més industrialitzada i lucrativa, els sis comtats al voltant de Belfast amb la seva indústria de lli i drassanes.

Aconseguir la conformitat irlandesa per a la partició i el tractat de 'pau' amb Gran Bretanya va requerir una sagnant i brutal guerra civil en la qual Gran Bretanya va donar suport i va armar les forces protractat, dirigides per Michael Collins contra les forces antitractat, Sinn Fein/IRA dirigides per Eamonn de Valera. La guerra va finalitzar el 1923 amb una victòria militar del flanc protractat però hi va haver molta commiseració pel bàndol perdedor, el dirigent del qual, de Valera, més tard va esdevenir el fundador del partit Fianna Fail i Taoiseach (primer ministre) i posteriorment president de la República.

La partició ha projectat una llarga ombra sobre la història irlandesa. El 1914, quan la idea es va posar per primer cop sobre la taula, la previsió de James Connolly fou que desencadenaria un repertori de reaccions en ambdós costats de la frontera. Ell creia que podria dividir el moviment laborista, que veia com la principal força per a la llibertat irlandesa, mentre que permetria a la burgesia i forces conservadores, tant al Nord com al Sud, utilitzar el sectarisme per reforçar les seves posicions. Fou una predicció extraordinàriament acurada. El que emergí foren dues ideologies conservadores: la de l'Ordre d'Orange al Nord, repressiva i basada en un fanatisme anticatòlic i

antirepublicà; i el corrent profundament conservador catòlic a l'Estat del Sud, dominat econòmicament pel capital i ideològicament per la jerarquia catòlica.

Malgrat diverses campanyes insignificants de l'IRA i altres agitacions, aquesta situació va romandre força estable fins a l'aparició els anys seixanta del Moviment dels Drets Civils en el Nord. Començant amb les protestes per la discriminació en matèria d'habitatge i distribució de circumscripcions electorals (*gerrymandering*) el Moviment dels Drets Civils, inspirat en el seu homòleg nord-americà, va convertir-se en un moviment de masses que l'Ordre d'Orange era incapaç de tolerar. Per contra hi van respondre, especialment el 5 d'octubre de 1968, amb prohibicions legals i repressions policials brutals per part del famós cos de policia RUC (Royal Ulster Constabulary) i els totalment sectaris B-Specials. Quan aquests van topar amb la resistència continuada, es va enviar l'exèrcit britànic per mantenir l'ordre i així successivament, especialment després de la massacre del Diumenge Sagnant a Derry el gener de 1972, que va escalar cap a un conflicte armat superior, la guerra en el Nord.

Aquest conflicte nord-irlandès, *Els Troubles* (els trastorns) com és conegut, va constituir un greu problema a la partició ja que cap dels implicats podia avançar. Mentre la classe treballadora protestant del Nord romangués en gran part casada amb l'unionisme (i així fou) i la classe treballadora del sud romangués principalment passiva (i així fou), la comunitat minoritària nacionalista en el Nord seria incapaç, amb els seus propis mitjans, de derrotar la dominació britànica. L'acord de Divendres Sant de 1998 que va posar fi al conflicte va marcar un reconeixement parcial d'aquest fet per part del Sinn Fein. En acceptar que cap dels sis comtats podien ser coaccionats a formar una Irlanda Unida i que la unitat del país s'havia de basar en el consentiment de la majoria en el Nord. El Sinn Fein estava efectivament acordant aparcar la qüestió de la partició, no com a objectiu a llarg termini

naturalment, però sí com a objectiu immediat.

Tanmateix, un nombre de factors interrelacionats s'han combinat per posar de nou la fi de la partició en l'agenda política. Un és el canvi en la demografia: una mescla d'emigració, immigració i una taxa de naixements lleugerament més alta de catòlics està, de manera lenta però segura, debilitant la sòlida majoria unionista que va ser construïda en els Sis Comptats des de la seva concepció. Històricament solia ser aproximadament del 60% de protestants/unionistes en contra del 40% de nacionalistes/catòlics; segons el cens del 2011, el 48% serien d'origen protestant i el 45%, catòlic. Un altre factor és el declivi relatiu en la importància econòmica del capitalisme britànic en el Nord, en el temps de la partició era un actiu important, ara és més aviat passiu. Aquests canvis socials assenyalen la crisi política actual de l'unionisme, que està dividit i debilitat. El Nord solia ser proper a un estat unionista de partit únic; ara el principal partit unionista, el DUP, està competint braç a braç amb el Sinn Fein. L'unionisme tampoc té ni el carrer ni el poder de mobilització als centres de treball que tenia a finals dels anys seixanta i setanta.

Finalment hi ha el desencadenant immediat del Brexit. El DUP (Democratic Unionist Party) que és el representant principal de l'unionisme, ha donat suport i continua donant suport al Brexit, així com fent costat a la minoria *tory* de Theresa May en el Govern de Westminster. Però en el referèndum del Brexit, el Nord va votar romandre-hi amb una majoria substancial –56% a 44%–. Això ha donat al Sinn Fein l'oportunitat d'argumentar que Irlanda del Nord serà expulsada de la UE contra els desitjos de la majoria dels ciutadans i que la manera de resoldre això seria amb la celebració d'una consulta sobre la frontera, és a dir, un referèndum sobre l'existència de la continuïtat de la frontera.

Aquest assumpte es complica encara més pel fet que TOTS els partits polítics d'Irlanda, del Nord i del Sud (DUP, UUP, Sinn

Fein, SDLP, Fine Gael, Fianna Fail, Labour, People Before Profit, etc.) s'oposen a l'establiment d'una 'frontera dura' amb duana i punts de control, etc. Les seves reclamacions també són tant al govern britànic com a la UE. Però ara per ara ni el govern britànic ni ningú ha determinat com Irlanda del Nord (com a part del Regne Unit) pot deixar de pertànyer a la UE mentre la República roman a dins sense haver-hi alguna classe de frontera dura. Altre cop el Sinn Fein, i altres, contempen una consulta sobre la frontera per resoldre aquest problema, senzillament deslligant els Sis Comtats de Gran Bretanya.

Tenint present tot això, tanmateix, no s'hauria de pressuposar tampoc que un referèndum sobre la frontera seria imminent o que guanyar-lo seria senzill. Dels principals actors implicats només el Sinn Fein aconsellarien celebrar tal referèndum ara mateix. El DUP i el govern *tory* hi tenen una posició en contra i el govern irlandès té una postura reservada. Conseqüentment, a curt termini és altament improbable. A més a més, si el referèndum es dugués a terme aviat no és segur que guanyés el sí a la fi de la partició. Els protestants probablement encara hi votarien en massa contra la fi de la partició i no tots els catòlics hi votarien sí.

Tanmateix hi ha una altra manera de formular la qüestió de la unitat irlandesa que actualment és una posició de minories però podria tenir el potencial d'esdevenir una majoria en el futur. Seria parlant en termes de finalitzar amb la partició però no simplement a partir de preguntar sobre la unió del Nord al Sud com es fa actualment, sinó simplement demanant a les persones votar per la unitat segons les sensibilitats tradicionals d'identitat nacional del Green versus l'Orange.

En els darrers últims deu anys, bàsicament des de la crisi del 2008, ha emergit en ambdós Estats, tant en el Nord com en el Sud, un estrat de gent treballadora que es desplaça cap a l'ala esquerra i que s'oposa a l'austeritat i al neoliberalisme i una generació de joves radicalitzada,

secularitzada i interseccional, que estan pel matrimoni homosexual (aprovat en referèndum en el Sud però encara il·legal en el Nord), pel dret a l'avortament (encara prohibit tant al Nord com al Sud), per a la igualtat de gènere i en contra de l'assetjament sexual i la cultura de la violació, antiracista, pro-Palestina, contra el caos climàtic i ecològicament conscienciats, etc. Aquestes persones refusen una societat basada en el sectarisme religiós del Nord tant com refusen una societat dominada per l'Església catòlica en el Sud.

En altres paraules, hi ha un potencial desenvolupament per un canvi radical als dos Estats que van emergir de la partició i de la Guerra Civil del 1921-23. Si això es materialitzés de manera que el vot per acabar amb la partició esdevingués un vot per a una nova i millor Irlanda tant del Nord com del Sud, aleshores potser hi hauria una possibilitat real de suprimir les velles separacions, aversions i divisions. Això no passarà demà però pot passar el dia de després –especialment si les persones hi comencem a treballar.

[To read the article in English](#)